

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Det kontroversielle Bobath-konseptet

Bente Gjelsvik

Form und Funktion

Neurologie, Bobath-Konzept, Physiotherapie.

220 s, ill. Stuttgart: Georg Thieme, 2002.

Pris NOK 359

ISBN 3-13-129441-8

Bobath-konseptet, også kalt «neurodevelopmental treatment» ble utviklet av fysioterapeut Berta Bobath og dr. Karel Bobath i London i 1943. Det var forankret i datidens forståelse av nevrofysiologisk funksjon

samt i omfattende klinisk erfaring og analyser av normal bevegelsesutvikling. Målet var optimalisering av funksjon gjennom kvalitet i bevegelse og normalisering av tonus ved inhibering- og faciliteringsteknikker. Forståelsen av nevro-motorisk kontroll har endret seg, og bokens intensjon er å vise konseptets utvikling og ståsted i dag med integrering av bl.a. dynamiske systemteorier. Målgruppen er studenter og utdannede fysio- og ergoterapeuter samt andre som arbeider med slagrehabilitering.

Boken er delt inn i fire kapitler med litteraturhenvisninger og forslag til videre lesing. Tittelen *Form und Funktion*, med undertittel *Neurologie, Bobath-Konzept, Physiotherapie* kan kanskje være noe forvirrende i forhold til bokens kapitler som er: Anvendt nevrofysiologi, Fysioterapi, Undersøkelse og Kasuistikker. Slik vi ser det, er nevrofysiologi og nevrologi ikke identiske begrep, heller ikke Bobath-konseptet og fysioterapi. Bobath-konseptet er én av flere tilnæringsmåter i fysioterapi; noe vi ikke synes kommer klart frem.

Forfatteren har gjort et omfattende og imponerende arbeid med å presentere Bobath-konseptet teoretisk og klinisk. Imidlertid bærer presentasjonen preg av det vi oppfatter som Bobath-konseptets dilemma: Implementering av ny teoretisk kunnskap om nevro-motorisk kontroll, læring og relæring i den kliniske utøvelsen av Bobath-konseptet uten å miste konsept-

tets egenart. Den kliniske beskrivelsen viser nemlig at strategien fortsatt er den samme, selv om behandlingen i noe større grad er relatert til omgivelsene. Vi kunne ønsket at kasuistikker og illustrasjoner av behandling i større grad avspeilet det teoretiske grunnlaget, for på denne måten å tydeliggjøre broen mellom nevrofysiologi og Bobath-konseptet. Nevropsykologi og kognisjon er i liten grad trukket inn, og hvilke implikasjoner slik problematikk får for intervensjon, savnes. Boken er imidlertid av interesse for alle som ønsker en presentasjon av Bobath-konseptet, og vi håper den blir tilgjengelig på norsk.

Ellen Cyrus

Marit Gustavsen

Astrid Kjendahl

Anne Lorentzen

Sunnaas sykehus

Reidun Jahnsen

Barnenevrologisk seksjon Berg gård Rikshospitalet

Birgitta Langhammer

Avdeling for Helsefag, Fysioterapeut-utdanningen Høgskolen i Oslo

Akutte smerter hos barn

Allan G. Finley, Patrick J. McGrath, red

Acute and procedure pain in infants and children

183 s, tab, ill. Seattle, WA: IASP press, 2001.

Pris USD 70

ISBN 0-931092-39-6

Boken inngår i en serie bøker som utgis av International association for the study of pain (IASP). Symposiereferatet er skrevet for helsepersonell som har barn som pasienter, og dekker fagfelter relatert til pediatri og anestesi.

Boken spenner over eksperimentell smerteforskning til praktiske prosedyrer for behandling av postoperativ smerte. Boken har oppdaterte kapitler i regional analgesi med beskrivelser av teknikker og farmakologi, smerte hos nyfødte og prosedyrerelatert smerte. Den har et velskrevet kapittel om prosedyrerelatert smerte der psykologiske tiltak for å redusere denne blir omtalt.

Hva gjør at denne boken blir leseverdigg? Den er fremfor alt praktisk. Den adresserer velkjente problemer fra daglig virksomhet knyttet til overvåking av barn ved analgesi. Redusert tilgang på anestesipersonale

begrenser muligheten til å gjennomføre smertevoldende undersøkelser i det antall som det er behov for. Den diskuterer seg gjennom muligheter for å redusere opioidbruk og dermed risiko for respirasjonsdepresjon. Den slår et slag for regional analgesi. Den går grundig til verks i forhold til formatet på problemet smerte hos nyfødte.

Boken har også med et kapittel om smerte knyttet opp til skader hos barn og unge som driver idrett. Boken blir på denne måten variert og får et vidt fokus. Den gir en god oppdatering. Med sine nyttige småkapitler kan den trygt bringes inn i bokhyllen hos alle som er opptatt av å bedre forståelsen av smerte hos barn og å behandle den mest mulig effektivt.

Øyvind Skraastad

Barneanestesi

Rikshospitalet

Tilbake til start?

Maureen Boyle, red

Emergencies around childbirth

A handbook for midwives. 159 s, ill. Pris GBP

25. Oxon: Radcliffe Medical Press, 2002.

ISBN 1-85775-568-5

I eldre norske jordmorbøker fylte de praktiske håndgrep en stor del av teksten. Norske jordmødre fikk i alminnelighet, i motsetning til de svenske, ikke opplæring i å legge tang. Indre vending og uttrekning på fot

fylte derimot godt opp, og beskrivelsen av hva hun skulle gjøre i akutsituasjoner var farget av at det var langt over fjord og fjell til nærmeste lege. Ikke fordi det alltid hjalp om han var nærmere.

Mange av obstetrikkenes håndgrep var inntil for 50–60 år siden en del av jordmørens ballast. Det var ikke sikkert hun hadde gjort dem så ofte, men det ble mange steder ventet at hun i en nødssituasjon kunne ty til dem. Til innpå 1980-tallet har jeg sett jordmødre både forløse gravide med fostre i seteleie og legge vakuumpopp så elegant at det demonstrerte solid kunnskap og flott håndlag.